

بازتاب داخلی و خارجی اولین مناظره تلویزیونی

اولین دور مناظره‌های انتخاباتی با تمام حواشی‌اش برگزار شد و علاوه بر بازخوردهای مختلف داخلی، بازتاب گسترده‌ای نیز در رسانه‌های بین‌المللی داشت.

نامزدها خواستار تغییر نحوه برگزاری مناظره شدند
بازتاب داخلی و خارجی اولین مناظره تلویزیونی

اولین دور مناظره‌های انتخاباتی با تمام حواشی‌اش برگزار شد و علاوه بر بازخوردهای مختلف داخلی، بازتاب گسترده‌ای نیز در رسانه‌های بین‌المللی داشت.

بعدازظهر روز جمعه اولین دور مناظره‌های انتخاباتی با موضوع مسائل اقتصادی برگزار شد. مناظره‌ای که شاید بتوان آن را بیشتر یک تجربه خواند.

رسانه‌های مختلف خارجی و بین‌المللی به طور گسترده‌ای به بازتاب این مناظره پرداختند.

شبکه روسیا الیوم گزارش داد؛ این مناظره اولین مناظره در تاریخ جمهوری اسلامی ایران است که میان همه کاندیداها به صورت دسته‌جمعی برگزار شده است.

روزنامه 171؛ دیلی استار؛ لبنان نیز با بازتاب مناظره روز جمعه نامزدهای ریاست جمهوری کشورمان اظهار داشت که تأکید بر لزوم کاهش وابستگی اقتصاد ایران به نفت و روی آوردن به بخش‌های نفتی؛ غیر نفتی؛ به منظور شکوفایی هرچه بیشتر اقتصاد آن کشور نکته‌ای بود که تمامی نامزدهای انتخاباتی در آن اتفاق نظر داشتند.

171؛ خبرگزاری رویترز؛ نیز با بازتاب این مناظره تلویزیونی که با تلاش صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران انجام شد خاطرنشان ساخت که تأکید این دور از مناظره بر مسائل اقتصادی؛ و برنامه رویکرد هر یک از نامزدها به منظور غلبه بر چالش‌های اقتصادی ایران بود.

شبکه خبری فرانسوی 171؛ فرانس 24؛ نیز با بازتاب این مناظره به محترمانه بودن جو حاکم بر مناظره و رعایت اخلاق‌مداری؛ از جانب هر یک از نامزدها اذعان کرد و نوشت 171؛ نامزدهای ریاست جمهوری در جریان برگزاری مناظره از یکدیگر انتقاد می‌کردند اما مرز این انتقادات حفظ شد و به توهین به یکدیگر کشیده نشد.

روزنامه آمریکایی واشنگتن پست هم دیگر رسانه خارجی بود که این مناظره را بازتاب داد و نوشت: در مناظره‌ای چهار ساعته کاندیداها ریاست جمهوری ایران بر اقتصاد تمرکز کردند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس هم به بازتاب این مناظره پرداخت.

یورو نیوز هم گزارش داد: نخستین مناظره انتخاباتی و تلویزیونی هشت نامزد یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران برگزار شد. سه مناظره زنده انتخاباتی ایران این‌بار با حضور تمامی نامزدها برگزار می‌شود و در نخستین دور نامزدها به پرسش‌های اقتصادی پاسخ گفتند.

صدای آمریکا، شبکه الجزیره، شبکه ای‌بی‌سی نیوز و فاکس نیوز آمریکا، روزنامه کریستین ساینس مانیتور، واشنگتن تایمز و العربیه دیگر رسانه‌هایی بودند که این مناظره را بازتاب دادند.

انتقاد به نحوه برگزاری

در همین حال اغلب کاندیداها ریاست جمهوری در اظهاراتی نسبت به نحوه برگزاری اولین دور مناظره‌ها، انتقاداتی را مطرح کردند. پس از پایان این برنامه که حدوداً چهار ساعت به طول انجامید، غلامعلی حداد عادل ارزیابی از چگونگی برگزاری مناظره‌ها را به بازخورد آن در جامعه موکول کرد و با بیان اینکه تلاش صدا و سیما برای برگزاری این مناظره قابل تقدیر است، گفت: رسانه ملی حرکت خوبی را برای برگزاری مناظره‌ها آغاز کرد و خوشبختانه نامزدها در این مناظره درصدد تخریب یکدیگر برنیامدند و مناظره در فضایی صمیمی برگزار شد.

محمدرضا عارف با تشکر از زحمات صدا و سیما، گفت: من به حسن نیت صدا و سیما شک ندارم مسئولان صدا و سیما می‌خواستند مناظره‌ها را برای مردم جذاب کنند.

وی با تأکید بر ضرورت طرح سوال‌های کارشناسی شده پیشنهاد کرد: درباره نحوه برگزاری مناظره‌ها ضمن مشورت با نامزدها از دیدگاه‌های آن‌ها هم استفاده شود.

سعید جلیلی نیز مناظره را از نظر محتوایی خوب توصیف کرد.

وی با تأکید بر اینکه مناظره باید به گونه‌ای باشد که مردم بتوانند در پایان آن به انتخاب اصلح برسند، گفت: در این مناظره‌ها باید از نظر شکلی و ساختاری بازنگری شود.

حسن روحانی نیز ضمن انتقاد از شیوه برگزاری مناظره‌ها از صدا و سیما خواست مناظره را به نحوی برگزار کنند که نامزدها بتوانند همدیگر را به چالش بکشند.

علی‌اکبر ولایتی نیز با بیان اینکه بازنگری در ساختار برنامه می‌تواند به انتخاب اصلح کمک کند، گفت: اگر نامزدها فرصت بیشتری برای

بیان دیدگاه‌هایشان داشته باشند بهتر است.

سید محمد غرضی نیز با بیان اینکه به لحاظ فنی مناظره خوب بود مدت برگزاری مناظره را طولانی خواند و آن را موجب خسته شدن مخاطب دانست.

محسن رضایی نیز پیشنهاد کرد، هر یک از نامزدها با کارشناسان زبده و تخصصی در موضوعات مختلف مناظره کنند و در زمان کافی نامزدها در فضایی چالشی به این کارشناسان پاسخ دهند.

محمدباقر قالیباف نیز با قدردانی از زحمات صداوسیما از شیوه هدایت و اداره مناظره ابراز خرسندی کرد و گفت: فضای صمیمی بر مناظره حاکم بود.

وی پیشنهاد داد زمان اختصاص داده شده به نامزدها بیشتر شود و بر تخصصی و جدی‌تر شدن بحث‌ها تاکید کرد.

اظهارات کاندیدها به پس از برنامه ختم نشد و روز گذشته هم آنان و یا ستادهایشان نسبت به برنامه روز جمعه واکنش نشان دادند. نامزدها قهر نکنند

حدادعادل با بیان اینکه «#171؛نامزدهای انتخابات نباید به این زودی از مناظره‌ها قهر کنند»؛ گفت: نامزدها باید اشکالات مناظره را به مسئولان صداوسیما گوشزد کنند و طی جلسات مشترکی این مشکلات برطرف شود.

این نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری در نشست خبری دیروز خود که با موضوع بررسی مسائل فرهنگی و اجتماعی برگزار شد، در واکنش به مناظره دیروز نامزدهای انتخابات اظهار کرد: این مناظره معایب و محاسنی داشت و اگر در بخش دوم مناظره، پرسش‌ها مطرح می‌شد و گزینه‌های جواب ذکر نمی‌شد، بهتر بود. مناسب بود به جای اینکه جواب بله و خیر مطرح شود، چند دقیقه به نامزدها وقت داده شود تا اظهارنظر کنند.

وی همچنین گفت: مناظره‌ها را می‌توان به شکل بهتری برگزار کرد اما باید متوجه نگرانی‌های صداوسیما نیز باشیم، زیرا صدا و سیما نمی‌خواهد بداخلاقی‌های چهار سال قبل تکرار شود.

در شأن مردم نبود

محسن رضایی نیز ضمن تشکر از زحمات فراوان همکاران صداوسیما اظهار کرد: ظاهراً آنها در طراحی مناظره‌های امسال از ترس حوادث سال 88 از سویی دیگر بام افتادند.

وی با اشاره به اینکه شیوه اجرای مناظره در شأن مردم ایران و نامزدهای ریاست‌جمهوری نبود، تصریح کرد: شاید بهتر این باشد که هفت کارشناس مجرب با نامزدها مناظره کنند.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در اعتراض به شیوه مناظره روز جمعه اظهار کرد: ما حق نداریم حتی یک لحظه وقت مردم را تلف کنیم. این برنامه و نوع طراحی آن موجب شد تا حرف‌ها بریده بریده مطرح شود و کاندیدها نتوانند به خوبی از برنامه‌های خود دفاع کنند.

وی با بیان اینکه «#171؛شیوه اجرای مناظره جسارت به ساحت شریف مردم ایران بود»؛ افزود: من با احترام به قانون اعتراض خود را نسبت به این شیوه اعلام کرده و در حال بررسی این موضوع برای شرکت یا عدم شرکت در مناظره‌های بعدی هستم و این نظر را به ستاد انتخاباتی وزارت کشور نیز اعلام خواهم کرد.

این کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری در پایان تاکید کرد: بهتر است دوستان محترم هر چه زودتر تمهیدی بیندیشند برای اینکه شرایطی را فراهم آورند که مردم شریف قدرت انتخاب اصلح را پیدا کنند و نیز شأن نامزدها حفظ شود.

با سطح انتخابات ریاست جمهوری تناسب نداشت

شاهین محمدصادقی رئیس ستاد انتخابات ولایتی با اشاره به مناظره هشت کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری که جمعه از شبکه اول سیما پخش شد، تاکید کرد: سطح انتخابات ریاست‌جمهوری بالاتر از این مناظره بود.

وی اضافه کرد: برای شناخت کافی مردم نسبت به نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری باید برنامه‌ریزی دقیق‌تری انجام شود تا مردم فرصت بیشتری برای بررسی کاندیدها داشته باشند.

محمد صادقی تصریح کرد: مناظره در جهت بیان توانمندی‌ها و برنامه کاندیدها نبود؛ بنابراین باید بهتر از این عمل می‌شد.

رئیس ستاد انتخابات ولایتی با بیان اینکه «#171؛نوع برنامه‌ریزی این مناظره به گونه‌ای بود که با سطح انتخابات ریاست‌جمهوری تناسبی نداشت»؛ افزود: هر کاندیدا می‌توانست ده دقیقه صحبت کند و برنامه‌های خود را برای چهار سال آینده بیان کند و بقیه هم طی دو ساعت می‌توانستند به نقد این برنامه‌ها بپردازند. در این صورت مردم می‌دیدند که توان حل‌جایی و جا انداختن مطالب در گفتار و کلام کدام کاندیدا است و بنابراین می‌توانستند بهتر دست به انتخاب بزنند.

لزوم تحول ساختاری

پرویز اسماعیلی سخنگوی ستاد قالیباف نیز درباره مناظره تلویزیونی روز جمعه بین نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری، با بیان اینکه تعداد کاندیدها برای مناظره زیاد بود و زمان لازم برای پرداختن به مهمترین موضوع امروز جامعه یعنی اقتصاد، در دسترس آنها نبود خاطرنشان کرد: نقد به این برنامه به معنی نادیده گرفتن زحمات صدا و سیما نیست.

به گفته وی، این شکل از مناظره اولین تجربه سیما بود و بخشی از مشکلات قابل انتظار بود و طبیعی است که در روند برنامه‌ها چنین مشکلاتی نمایان شود.

سخنگوی ستاد انتخابات قالیباف همچنین با بیان اینکه «#171؛اطلاع نداشتن کاندیدها و نمایندگان آنها از ساختار برنامه، از نقطه ضعف‌های برنامه بود»؛ تصریح کرد: پرسش‌های برنامه می‌تواند محرمانه باشد یعنی پیش از آغاز مناظره‌ها افشا نشود اما اطلاع از ساختار برنامه، حق کاندیداست.

اسماعیلی در پایان تاکید کرد: تحول در ساختار و ترکیب مناظره می‌تواند به تحقق حماسه سیاسی و انتخاب بهترین گزینه کمک بزرگی کند. در عین حال ما تابع تصمیم کمیسیون تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری هستیم.

کلاس اول دبستان!

حسن روحانی با انتقاد شدید از صدا و سیما گفت: مناظره روز جمعه وی را به یاد کلاس اول دبستان انداخته که توسط مدیر مدرسه تست می‌شده است!

روحانی با اشاره به اینکه «در جلسه مناظره در صدا و سیما به کاندیدها توهین شد« تصریح کرد: البته این مساله مهم نیست. به ملت ایران و میلیون‌ها نفر که پای سیمای جمهوری اسلامی ایران نشسته بودند تا رقابت کاندیدها را ببینند و انتخاب بهترین داشته باشند توهین شد.

این کاندیدای انتخابات یازدهم ریاست جمهوری با بیان اینکه «مردم ما فکر می‌کردند رسانه ملی می‌خواهد فرمان رهبری را به خوبی اجرا کند و زمینه حماسه سیاسی را بیافریند«، خاطرنشان کرد: مقام معظم رهبری فرموده بودند مردم باید از طریق صدا و سیما بهتر با کاندیدها آشنا شوند اما متأسفانه چیز دیگری شد.

وی با تاکید بر اینکه «صدا و سیما یادش باشد ما نمی‌خواهیم با آن رقابت کنیم، بلکه هشت کاندیدا با یکدیگر رقابت می‌کنند«، خاطرنشان کرد: این هشت کاندید نه با کشور، نه نظام، نه بزرگان نظام و نه رسانه ملی نمی‌خواهند رقابت کنند بلکه رقابت بین خودشان است؛ آن هم رقابتی اخلاقی و مودبانه، پس هرکس رئیس‌جمهور شد برایش مبارک باشد و تصمیم با مردم است چون مردم ما فهیم هستند و ما صد در صد به آنها اعتماد داریم.

مردم نظر بدهند

محمد غرضی، دیگر کاندیدای انتخابات نیز در واکنش به برنامه روز جمعه گفت: در این باره که آیا مناظره خوب بوده است یا نه باید از مردم سؤال کنید، ما که فاعل کار هستیم نمی‌توانیم در این باره اظهار نظر کنیم.

وی ادامه داد: مردم باید بگویند که از این مناظره راضی بوده‌اند یا خیر.

غرضی در پاسخ به این سؤال که عده‌ای از کاندیدها به روند برگزاری مناظره در صدا و سیما اعتراض داشته‌اند، آیا شما هم به این روند اعتراض دارید، اظهار داشت: یک عده اعتراض کردند. این هم جزو چیزهایی است که باید از مردم سؤال کنید. من که از مردم می‌پرسم می‌گویند این روش مناظره مناسب نبود.

وی در پاسخ به این سؤال که بعضی کاندیدها گفته‌اند که در مناظره‌های آینده با این روش شرکت نمی‌کنند، بیان کرد: من جزو این دسته نیستم و در مناظره‌ها حاضر می‌شوم.

کمیسیون نظارت بررسی می‌کند

سید رمضان شجاعی کیاسری عضو کمیسیون نظارت بر صدا و سیما با اشاره به انتقادات مطرح شده به نحوه برگزاری مناظرات به کاندیدهای انتخابات ریاست جمهوری در صدا و سیما گفت: نمایندگان کاندیدها اعتراضات خود را به کمیسیون نظارت بر صدا و سیما ارسال کردند و بنابر این اعتراضات را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

وی افزود: پس از بررسی اعتراضات در کمیسیون نتایج روز سه‌شنبه به آنها اعلام می‌شود و در نهایت این اعتراضات در قالب پیشنهاداتی به منظور اعمال تغییراتی در نحوه برگزاری مناظرات در نوبت‌های بعد به سازمان صدا و سیما اعلام می‌شود.

عضو کمیسیون نظارت بر عملکرد صدا و سیما اظهار داشت: کمیسیون در ارتباط با نحوه برگزاری مناظرات هیچ اقدام و دخالتی نمی‌تواند داشته باشد و تنها تصمیم‌گیر در این باره سازمان صدا و سیما است و تنها می‌تواند نظرات و پیشنهادات کاندیدها و نمایندگان آنها را به صدا و سیما منتقل کند.

شجاعی کیاسری خاطرنشان کرد: به هیچ وجه وقفه‌ای در کار برگزاری مناظره‌های تلویزیونی کاندیدها ایجاد نشده و این مناظرات متوقف نمی‌شود و تنها ممکن است با تصمیم سازمان صدا و سیما تغییراتی در نحوه برگزاری این مناظرات ایجاد شود.

دفاع صدا و سیما

در حالی که نحوه برگزاری مناظره روز جمعه با موجی از انتقادات مواجه شده است، صدا و سیما هم بیکار ننشست و از عملکرد خود دفاع کرد.

محمد تقی سهرابی مدیرکل روابط عمومی سازمان صدا و سیما درباره مناظره جمعه به روند چگونگی شکل‌گیری ساختار مناظره اشاره و بیان کرد: همان طور که در ابتدا از طرف ستاد انتخابات سازمان صدا و سیما اعلام شد اگر نامزدهای ریاست جمهوری متعدد باشند باید به دنبال شیوه و شکل جدیدی برای برگزاری مناظره‌های انتخاباتی باشیم. به دلیل جذاب بودن قالب مناظره مخاطبان به دنبال این برنامه بودند تا انتخاب اصلح را داشته باشند وقتی تعداد کاندیدها هشت نفر اعلام شد، جلسات بسیاری برای چگونگی انجام مناظره‌ها برگزار شد تا چهار شرط در مناظره‌ها رعایت شود، اینکه اولاً مناظره‌ها جذاب باشد دوم مخاطب‌پسند باشد، سوم اینکه عدالت در آنها رعایت شود و همچنین با بی‌طرفی تمام انجام شود.

مدیر کل روابط عمومی صدا و سیما ادامه داد: در نتیجه از میان تمام شیوه‌های مختلف پیشنهاد شده مناظره، این شیوه به عنوان کم‌نقص‌ترین قالب انتخاب شد. نامزدها به برنامه آمدند و به سؤالاتی که برگرفته از نظر مردم، کارشناسان و نخبگان حوزه و دانشگاه بود، پاسخ دادند. زیرا همانطور که می‌دانید از طریق سازمان صدا و سیما طرق مختلفی معرفی شد تا مردم سؤالات خود را بپرسند و بر آن اساس این سؤالات طراحی شد.

سهرابی درباره نحوه مناظره تصریح کرد: به نظر من این برنامه طرح جدیدی از مناظره بود و مناظره در آن به خوبی شکل گرفت نامزدها نظرات یکدیگر را نقد می‌کردند و مهمترین موضوع این بود که مناظره در فضایی کاملاً دوستانه انجام شد. نامزدها با گرایشات

مختلف نظرات خود را مطرح کردند و هدف همه آنها خدمت است.

وي درباره تغيير ساختار مناظره ادامه داد: اگرچه که نامزدها ارتباط خوبی با صدا و سيما و کمیسیون تبلیغات دارند، هدف صدا و سيما این است که مردم آگاهی لازم را نسبت به نامزدهای انتخابات پیدا کنند اما اینکه شیوه مناظره به همین شکل ادامه پیدا می کند یا خیر باید بگویم که من در جایگاهی نیستم که بخواهم درباره آن اظهارنظر کنم. مقایسه بود نه مسابقه

کارگردان هنري اولین مناظره جمعي انتخابات نیز در گفت و گویی با تشریح روند و اهداف ساخت این برنامه، در برابر انتقادهای وارد شده به آن توضیحاتی را ارائه کرد و خواستار رعایت انصاف در اظهارنظرها شد.

حسین فردرو با اشاره به برخی انتقاداتی که از سوي مخاطبان نسبت به این مناظره مطرح شد، گفت: انتقادات مردم حتما مدنظر است اما باید توجه کنیم که هدف صداوسیما چه بوده است. آیا تشنج بوده است؟ اگر می گوییم مسابقه، مسابقه هم یکی از قالب های مهم است. می شد این برنامه را هم به شیوه میزگرد ارائه داد و هم مناظره. اما انگار مخاطبان مسابقه مشت زنی را بیشتر دوست دارند!

وي گفت: هرچه جلوتر برویم مناظره ها جذاب تر می شوند؛ چرا که خصوصیت عریان سازی تلویزیون در مناظره، ما را بیشتر به ماهیت کاندیدا نزدیک می کند.

این کارگردان همچنین با بیان اینکه مناظره ها را به شیوه ساخت برنامه های گفت و گو محور تولید کردیم، افزود: عده ای این برنامه را مسابقه می بینند؛ علت آن این است که این نوع مسابقه را دوست داشته اند. این مناظره هم یک برنامه ای بوده است در میان برنامه های دیگر تلویزیون و شما برنامه ای می بینید که کاندیدا در آن به مدت 30 دقیقه جلوي دوربین موضوعش را خودش انتخاب می کند. ولي در این برنامه اصل مقایسه مدنظر بود. هدف این بود مقایسه ای در تمام وجوه بین مردم صورت بگیرد.

فردرو در ادامه تاکید کرد: چیزی که مهم است پذیرش صداوسیما درخصوص نقطه نظرات در مناظره های بعدی است. این نوع کارها به دلیل شرایطی که وجود دارد بی انصافی هم در قبال آن زیاد شکل می گیرد شاید صداوسیما بیشتر از همه مظلوم واقع شود و دیگران برای پیش برد هدفشان تلویزیون را یکی از بهترین سوژه هایی می دانند که آن را زیر سوال می برند. این در حالی است که شبکه های خارجی در برخی از موارد منصف ترند.

وي در پایان گفت و گوي خود به عنوان کسی که از نزدیک ناظر روند ساخت بخش های مختلف این برنامه بود، توضیح داد: آقای ضرغامی این مناظره را یکی از برنامه های صداوسیما می داند. او در تمام لحظات حضور پیدا کرد و شخصا احساس نمی کند مناظره ها برنامه ای باشد که علاقه به شخصیت خاص را نشان دهد. فضایی که ایجاد شد، شرایطی کاملا مساوی و سوالاتی متنوع و عادلانه را برای همه کاندیداها به وجود آورد.

فردرو همچنین در پاسخ به پرسشی مبني بر اینکه آیا نوع سوالات و روند پخش مناظره تغییر خواهد کرد یا نه؟ گفت: تلویزیون اگر تغییر نکند پویا نیست. هدف تغییر نمی کند اما مناظره قطعا تغییراتی در این زمینه خواهد داشت.